

Pa pošli prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrti 6 — 50 —
mesec 2 — 20 —

V upravnstvu prejeman:

za
celo leto naprej 30 K — h
pol leta 10 —
četrti 5 —
mesec 1 — 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerati:
sprejema upravnštvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo.
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
nških ulicah št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izven-
redne dni in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 247.

V Ljubljani, v soboto 26. oktobra 1901.

Letnik XXIX.

Dr. Tavčarjeva sodba o slovenskem narodu.

Od več strani smo naprošeni, da objavo v »Slovenecu« sodbo o slovenskem narodu, katero je izrekel dr. Tavčar v Črnomlju. Mi sicer budalosti različnih bolj ali manj liberalnih »naprednjakov« rajši ignoriramo, ali se jih pa mimogredé spominjamo v »kotičku za liberalce«, a tej želji svojih somišljenikov ustrezamo še posebno zato, ker so nekateri ljudje pri nas še dandanes nekako čudno gluhi, kadar bi morali slišati to, kar je kak liberallec iz svoje duše povedal.

Dr. Tavčar je o slovenskem narodu izrekel v Črnomlju sledečo sodbo.

Slovensko ljudstvo sploh.

»Naše kmetско ljudstvo še nizrelo za nikako javno delovanje. Takemu ljudstvu dati v roke splošno volilno pravico, je ravno tisto, kakor če bi se dala otroku v roke nabita puška.«

Slovenski narod je bil po dr. Tavčarjevem mnenju že davno tak. V časih turških vojsk »se na kmeta domovina ni mogla zanašati, duševno in telesno je bil to opešan in onemogel zarod.« Po dr. Tavčarjevem mnenju so edino le grajščaki in meščani, ki so bili takrat seveda nemškutarji, rešili Kranjsko pred Turkom. Pozneje se je pa slovenski narod po dr. Tavčarjevem mnenju še poslabšal, ker »novo barbarstvo je iz nevednega kmeta napravilo fanatičnega janičarja.« Kakor kobilice objedo zelenje, kamor padejo, »tako je ogledano in do zadnje bilke objedeno duševno obzorje našega revnega kmeta.«

»Kar dandanes naš kmet misli, ni za nič; tako je smel misliti v srednjem veku, ne pa dandanes.«

V gospodarstvo »se vtika naš kmet z nevednostjo novorojenega otroka... Duševna revščina našega kmeta je neznošna, ne vidi nič, ne sliši nič, ne občuti nič, prav kakor hlobo, ki se potem razreže v farovške deske. Tako duševno mrtev kmet tudi gospodarsko živeti ne more.«

»Naše kmetско ljudstvo je ostalo surovo, nevedno in za vsak napredek nesposobno.«

Naš kmet »je k večjemu polučlovek, in ako bode od takega kmeta odvisna naša bodočnost, potem le izkopajmo prav globok grob in v njega položimo vse upe, katere gojimo o našega naroda prihodnosti.«

Pred nevarnostjo »se je naš kmet v trenutku razpršil, kakor se razprši tropa zamorcev pred strelom iz topa!«

»Naše ljudstvo je v resnici bolno, na njegovem telesu se kaže grda oteklin, ki preti vsak hip otrovati in zastrupiti še tisto malo krvi, ki se pretaka po izsušenem telesu slovenskega naroda.«

Naš kmet je »hudobno otroče.«

»Izmreti bode morala sedanja generacija in na njeno mesto stopiti mlajša in čilejša.«

Tako je obsodil dr. Tavčar slovenski narod. Ali se šteje on še med ta opsovani narod? Ali je on že v Schweglovem objemu pozabil, da je tudi on ud tega naroda, da se je on rodil iz kmečke hiše in da ravno »tisto malo slabe krvi, ki se pretaka po izsušenem telesu slovenskega naroda«, se pretaka tudi po njegovih žilah?

Morda pa on misli, da mu je ime pravzaprav dr. Deutscher, in da je on le zato tukaj, da vleče ekspenzarje in dijete od tega naroda? Morda misli ta mož, da je kot pravi »Deutscher« del »Herrenvolka«, ki se je naselil pred stoletji v poljanski dolini?

Ta mož je pa zastopnik slovenskega naroda na Dunaju in v Ljubljani!

O ljubljanskem škofu

so že pisali liberalci, da je »preveč katoliški«; dr. Tavčar je to dementiral v Črnomlju, ter je rekel, da je »škof Anton Bonaventura prav zelo podoben turškemu muftiju!«

Znano je, da so ljudje, ki so tako pošteti, kakor Malovrh, Hudnik, Plantan in drugi, ljubljanskemu škofu očitali že strahovito bogastvo. Dr. Tavčar jih je postavil na laž. Ravno nasprotno je on očital ljubljanskemu škofu, da »s praznim žepom zida zavode sredi Št. Viškega polja!«

O katoliških duhovnikih

ve dr. Tavčar povedati čedne reči. Liberalce je hujskal (Haló! g. državni pravdnik, ki ste tožili Gočane!), da naj »s krvavo glavo odpošlje nazaj te nečedne druhaliv farovške hleve in svi-

njake, iz kojih so na dan prihrumeli!«*) — Prej je dr. Tavčar proti kmetom vedno vpil, da stanujejo duhovniki po prekrasnih palačah, zdaj se je pa drl proti črnomaljskim meščanom, da so duhovniki pridli iz hlevov in svinjakov! Vkljub temu tako slabemu stanovanju je pa čez pet minut rekel, da isti duhovniki ljudstvo »kapitalistično izrabljajo!«

»Klerikalci lazijo okrog, kakor z medom namazane kače!«

O svojih stricah ni rekel ničesa...

»Edinosti« in drugim sramežljivim liberalcem v album

je povedal dr. Tavčar sledeče duhovitosti: »Tukaj ne potrebujemo prav nič tiste politične romantike, ki nam je v naši javnosti že toliko škode napravila! V tem oziru nam ni treba poslušati tistih znanih slovanskih dobrovoljčkov, ki sanjajo neprestano o bratih, o slogi in drugih takih sladkovodnih pojmi, in ki pred vsem sanjajo tudi o tem, da izpodkopujemo moralno med ljudstvom.« Naj vrag vzame te sanjave, ki so v vsakem pogledu brez vsake moči in energije.

Naloga liberalcev.

»Ne skrivajmo se za plotom in celemu svetu pripoznajmo, da jedna glavnih točk delovanja narodno-napredne stranke teži na to, da se avtoriteta duhovstva med priprostim našim narodom izpodkoplje in sistematično izpodnese... Naše geslo je bilo in bo, našemu duhovniku k večjemu tisto avtoriteto, ki jo ima ruski pop pri ruskem mužiku. Ko je nekaj angleški teolog dobil prvo službo pri kakem graščaku, ni smel z gospodarjem pri eni in isti mizi jesti, sedel in jedel je pri tisti mizi, kjer so obedovali lakajji in drugi posli.«

Dr. Tavčar o samem sebi.

»Kar se tiče »zamaševanja«, vidite na moji dobro rejeni podobi, da ni ničesar drugega, kakor prazna beseda. Če bi bili mogli koga zamaševati, zamaševali bi bili že davno mojo osebo, pa je ne morejo, tako, da jo prav čedno redim pod vidnim božjim (!) blagoslovom!«

*) Gospod državni pravdnik! O resničnosti teh besed se lahko prepričate v 212. štev. »Slov. Nar.« let. leta!

Ta je pa debela, še bolj, kakor dr. Tavčar sam!

Volivcem je zagrozil dr. Tavčar, da ako bi volili njemu nasprotnega kandidata, »bi bili podobni tistemu Kitajcu, kojemu cesar nož v roke potisne z ukazom, da naj sam sebi trehuh prepara.«

Ta mož zastopa v deželni zbor dolenski mesta. Še več: Človek takega značaja, takih besed in takega mišljenja za stopa na Dunaju — ljubljansko mesto! C. kr. uradniki so ga volili!

Ljubljanci, to je potres!

* * *

Bilo bi preneumno, če bi mi resno polemizirali s takimi budalostmi. Ponatisnili smo jih zato, da jih naši somišljeniki spravijo in na shodih ljudstvu povedo, kako o slovenskem narodu sodi voditelj liberalne stranke!

Liberalna nevednost o delu v državni zbornici.

Že v torek smo v članku »Borza in stranke« odgovorili »Narodovim« bedastostem, s katerimi hoče uđiti naše poslance, kako stališče naj zavzame glede odprave terminske kupčije z žitom. Dokazali smo »Narodu«, da je bilo stališče naših poslancev določeno že prej, predno se je slovenskim liberalcem kaj o vsej zadevi sanjalo, da se je za odpravo takozvanega spekulativnega prometa na termine izrekel katoliški shod in da je pri enketi o tem vprašanju tudi v tem oziru poslanec Povše odločno zagovarjal koristi kmeta.

Danes pa naj »Narodovcem« posvetimo še z drugo bakljo, saj vemo, da prav nezadostno celo njihovi prvaki zasledujejo tek državnih zbornic razprav in torej ne morejo dosti vedeti, kaj se v zbornici godi.

V seji dne 21. februarija 1901 je poslanec dr. Šusteršič s tovariši vložil interpelacijo na poljedelskega ministra, v kateri tega vprašuje, »je-li voljan že vendar enkrat ustreči želji, ki jo že vrsto let izražajo vsi krogi avstrijskih kmetov, in predložiti načrt zakona, s katerim se prepoveduje terminsko kupčijo s poljedelskimi pridelki.« To int. rpelacijo je podpisalo s predlagateljem 20 poslancev.

LISTEK.

Imajo jih!

Bakteriološka študija.

Br gajo nas edino le tiste milijarde bacilov, ki tiče v zidih loškega samostana, kakor so bacili jetike, legarja, putike in drugih taci, bolezni.

»Sl. Nar.« z dne 22. okt. 1901.

Kuga in kolera, jetika in legar in nebroj drugih bolezni preži na človeški rod, da mu greni in krajša življenje. Star in zelo resničen pregovor nas uči, da dobi človeško telo lahko tristo bolezni, a zdravje ima pa le eno. Enega naših pesnikov je ta resnica zapečljala, da je javno vprašal, ali se nam zatorej res zdi naše telo tako umno narejeno. Ko bi ne pisali naravoslovne črtice, dalo bi nam to vprašanje pesnika povod, spregovoriti par besed o izvornem grehu. Toda o tem nas pouči vsak katekizem; kedor bi bil morda to stvar že pozabil, pogleda naj tedaj v to knjižico, ne boje mu žal.

Sovražnike ima torej človeško zdravje, to je resnica, ki se tajiti ne da. Učenjaki so po dolgem, napornem in mučnem iskanju prišli do spoznanja, da največ bolezni in najhujše ter najnevarnejše prouzročajo neznatne glivice, katere imenujejo bakterije.

Dolgo, dolgo so ugibali, kako bi se človeški rod rešil teh morilcev, toda zaman, vse še tako bistroumne profilaktičke naredbe niso imele popolnega uspeha. Razširjanje bolezni se je res posrečilo utesniti, toda bolezni odpraviti doslej še ni bilo mogoče.

V to nepredorno temo, v katerej so doslej tavalili učenjaki, posvetila je svitla luč modrosti naših domačih liberalcev. Ti so se spravili nad bacile in kaj hitro so zasledili sedež vseh bacilov. Ako se torej uniči ta domovina vseh bacilov, potem bode človeštvo rešeno hude šibe.

Kedor pozna patologijo naših liberalcev, ne bode tudi trenutek dvomil, da so našli in morali najti sedež bacilov, domovanje bacilov ravno v samostanu. In res so našli

ta bacilski dom v loškem samostanu. Nauk iz tega dejstva je torej, da je treba samostan uničiti.

Bacili so bili sila previdni, to se jim mora priznati. Svojega domovanja niso izdali. Razvijali so v tem oziru na svoji bojni stezi proti človeškemu zdravju uprav indijansko premetenost. Bacila kolere in kuge podala sta se tja v daljavo Indijo, da sta si tam iskala žrtev; bacil jetike hodil je najraje v velika mesta na pašo, skratka vsak bacil iskal je svoje hrane izven Škofjeloke. Na ta način čuvaj človeškega zdravja, razni zdravniki in profesorji, niso prišli na to, da imajo baš v prijaznem mestecu — naše domovine svoj dom bacili. Kako bi tudi na to prišli, saj so prebivalci Škofjeloke skoro vseskozi uživali naravnost zavisti vredno zdravje.

Sedaj pa pripovedujejo nekateri, da je šel bacillus prismodeus, kateri se je doma vedno skrbno skrival, bacil torej, ki spada med najhujše takozvane patogene bakterije, na potovanje, in da se je nekje naselil. In

takoj je bil dom bacilov najden. Ta najdba se je hitro zbornala v svet. Tiho domovanje, kjer so doslej mirno živeli bacili, je razkrito pred vsem svetom. Mir bacilov je pri kraju.

Zatorej pripovedujejo, da se je stari bacil, praded vseh bacilov, ko je prebral dotično senzačno vest »Slov. Narod«, strahansko togotil. Pretel je baje, da poruje bacilu prismodeju obe ušesi, kadar ga dobi. Toda pravijo, da se temu bacilu pri najditeljnih domovine bacilov tako izvrstno godi, da še misli ne, vrniti se kdaj v domovino k staremu pradedu. Ušesa si bo torej vsekako rešil.

Nekateri trdijo, da so ti bacili politično brez dvoma liberalci, ker živé od samostanskih zidov, prav kakor posebno v zadnjem času naši liberalci. »Slov. Narod« pa je napravil s svojo notico Škofjelocane za milijarderje, ker pravi, da imajo v zidovih svojega samostana milijarde — žal samo bacilov, ki do danes še niso valuta. Slovenec nima sreče!

»Narodov« opomin našim posl. je biltorej popolnoma nepotreben in le znak liberalne neumnosti in nevednosti, kajti že začetkom zasedanja so naši drž. poslanci stavili v drž. zboru ostro interpelacijo radi prepovedi terminske kupčije s kmetijskimi pridelki.

Liberalci, ki se za zasedanja državnega zbora malo zmenijo in se zganejo le, kadar morejo zadati verskim zadevam brco, seve o tem nič ne vedo.

Taka je resnica! In sedaj vprašamo: Ali bi ne bilo boljše, da bi »Narod« namestu za naše poslance skrbel za svoje, katerih, kadar je kaka važna, ljudstvu koristna zadeva v razpravi, navadno v zbornici ni! Kaj pa so že Tavčar, Plantan (!) itd. v zgornjem označenem pogledu storili? Zabavljaja našim poslancem vendar niso dejanja! Kadar bode »Narod« hotel zopet učiti naše poslance, naj vsaj pazi, da ne pride s svojimi nauki par mesecev prepozno, kajti sicer utegne naposled tudi marsikak liberalac spoznati, da »Narodovo« vredništvo v svoji nevednosti res izbornu skrb za — liberalne blamaže.

Državni zbor.

Dunaj, 25. oktobra.

Politična hinavščina.

Danes se je seja pričela šele okoli 1. ure. Že včeraj so po zbornici krožile govorice, da ali ministerstvo odstopi ali pa bode drž. zbor razpuščen. Ker bi to ne bilo nič novega, izrednega, so mnogi to govorico smatrali kot resno. Toda razobešeno je bilo samo strašilo, ki naj bi ugnalo v kozji rog razne svojeglavce. In to strašilo je imelo dober vspeh. To so pokazale današnje obravnave in zmešnjave pred sejo, vsled česar se je zakasnila razprava v zbornici.

Nikjer je ni toliko hinavščine, kakor v politiki. Nikdar morda ni bil resničnejši, kakor v avstrijski politiki, rek znanega francoskega državnika: Stvarnik mi je dal dar jezika, da prikrivam svoje misli. Gotovo ni jeden poslanec ni bil izvoljen z mandatom, da naj ovira ali celo prepreči delo v zbornici. In vendar! Kaj drugega značijo in pomenijo razni nujni predlogi, kakor da ovirajo delo. Vsaka dolga in ostra razprava o nujnih predlogih se konča s pohlevno resolucijo, ki vlado pozivlje, da naj razmišlja o tem in onem, ali da dotični odsek vprašanje proučuje. Da se to sklene, treba je krika in vika, psovki in škandalov. Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus. To je skoraj brez izjeme plod in sad nujnih predlogov.

Tako je včeraj popoldne zbornica razpravljala o nujnem predlogu posl. Seitzja in tovarišev, naj vlada skrbi za delo, da delavci zaslužijo kruha. V ta namen naj vlada uporabi investicijske kredite ter drž. podjetja izroča le takim ponudnikom, ki hočejo uporabljati domače delavce. Dalje naj vlada ustanovi posredovalnice za delo, na drž. železnicah zniža vozne cene za delavce in pri raznih zasebnih podjetjih dopušča le v nujnih slučajih delo čez normalno dobo. To je vse lepo, recimo, potrebno. Ali pa je tudi tako nujno, da mora zbornica poslušati razne čenče? To je bilo nujno tudi že pred leti in bode morda še na leta. A če mi streha gori nad glavo, ne iščem kolovrata pod streho. To je samo govorjenje skozi okno na ulico. Vulgus vult decipi, ergo decipiat.

Nihče ne more tajiti, da je nam treba mnogo resne in trezne socialno politične delavnosti v varstvo in obrambo delavskih stanov sploh. Jako smo zaostali v Avstriji, marsikatero vprašanje je pereče, mnogi zakoni so pomanjkljivi, razmeram neprikladni, toda v dveh, treh urah tudi najduhovitejši državniki in soc. politiki ne rešijo vprašanja: Kako more na pr. vsak dninar opoludne imeti purana na mizi. In nekaj takega hoče posl. Seitz.

Dobro, ko bi purani gnezдили v goščah, kakor vrabci. Istina je, žalibog, da po mestih na tisoče ljudi strada in mré. A to je ravno najtežavnejše soc. pol. vprašanje, kako preskrbeti vsem dela in jela, ako na pr. mnogi i delati nočejo. Pričakovali smo od posl. Seitzja, da nam bode kot soc.-dem. razvil ves soc. pol. program, ki v istini

daleč presega okvir sedanjega družabnega reda. Toda g. Seitz se niti dotaknil ni načelnega vprašanja, temveč le hotel grabiti s kupa. Vlada naj gradi železnice, ceste, tovarne in druga podjetja, da delavci dobe dela, četudi potem na cestah trava raste, tovarne prazne stoje in železnice drdrajo po deželi brez tovara. Tako se ne rešujejo soc. pol. vprašanja tolikega obsega, kakor je Seitzjev predlog. Človeška družba je jako umeten stroj, delo božjih rok, ki so ga razni duhovi skozi stoletja spopolnjevali, popravljali in izprijali. In stoletni hrast ne pade na mahlje, a tudi hiša se ne prične graditi pri strehi. A to hočejo mnogi, ne morda namenoma, a vsled navade. Tako je trdil eden govornikov, da je vsega zla kriv antisemitizem, drugi je židom optal vso odgovornost, tretji germanizaciji in četrti klerikalizmu. Tu imate sedaj ves »menu« v klobuku in izbirajte.

Zbornica je sicer soglasno sklenila, naj se soc. politični odsek bavi s tem vprašanjem. Preden pa bode iz te moke kaj kruha, morejo delavci čez zimo lakote umreti. Zbornica bi več storila za ljudstvo, ko bi resno delala. Delu je treba kredita, kredit pa je v rokah mogotcev, a mogotce more krotiti le močna država, države organ pa je zdrav parlament, ki se zaveda svoje dožnosti. Sedanje krize sta torej kriva država in parlament, ki nista o pravem času zapazila gospodarske nevarnosti ter se jej postavila v bran.

Kriza?

Poleg gospodarske krize pa zopet straši politična kriza. Danes je dr. pl. Körber pretil, da odstopi s tovariši, ako se še danes ne prične razprava o proračunu. Vlada hoče na vsak način proračun spraviti pod streho še pred novim letom.

Razni »nujni« predlogi pa so bili le voda na kolo, a kamni so brusili prazni. To je presedalo vladi. Levičarji so se prestrašili in vsled tega so včeraj zasledili v svojih prsih tudi čustvo dolžnosti ter sklenili pospešiti delo. Ali je ta sklep posledica stvarnih ali strankarskih — razlogov, o tem ne govorimo. Dejstvo je, da so dr. Derschatta, dr. Marchet in grof Stürgkh predsedniku zbornice naznanili svojo željo, naj bi zbornica o pravem času rešila proračun. Smešno, kakor otroci v šoli, ki gospodu učitelju kažejo rogovilice. Saj konji na zbornični palači rezgetajo, da hoče vlada proračun in da predsednik grof Vetter bere vladi iz očí vse želje. Kdor hoče delati, naj gre na delo, a ne stoji na trgu s cepcem na rami. Dobro pa je, da so se levičarji vsaj za trenotek znebili vsenemških svinčenih podplatov. Tam gori mej žirondisti naj bi levičarji večkrat izpraševali vesti, in zbornica bi dobila lepše lice, stenog. zapiski pa boljše vsebino.

Nad dve uri so se danes pred sejo vršila pogajanja mej vlado, raznimi strankami in predsednikom zbornice. Vlada in predsednik sta odločno zahtevala, da se proračunu umaknejo razni nujni predlogi. Vsenemci so bili toli milostni, da puste francoske kongregacije še nekaj dnij živeti, le soc. demokratje in češki socialci so na vsak način še danes zahtevali »zavarovanje za starost in onemoglost«. Po dolgih in živahnih razgovorih so se sporazumeli, da zbornica še danes reši nujni predlog glede zavarovanja, a da se tudi prične razprava o proračunu. To je obveljalo, mešetarji so sklenili kupčijo.

Ob 4. uri je zbornica priznala nujnost predlogu, naj se soc. politični odsek čim preje bavi z vprašanjem glede zavarovanja za starost in onemoglost. Nato se je pričela proračunska razprava. Prva sta govorila Fink in vitez Jaworski.

Prihodnja seja je v torek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. oktobra.

Kriza rešena?

Pogajanja mej predsedstvom poslanske zbornice, vlado ter načelniki raznih klubov včeraj dopoldne niso imela nikakega vspeha in ministerski predsednik se je danes opoludne, kakor je napovedal, res moral podati v Budimpešto, oziroma v Gödöllő, da izvede svoj načrt. Komaj pa je dobro odpotoval, že

se je stvar obrnila na boljše. Popoldnanska pogajanja so imela namreč ta vspeh, da so se poslanci, razun prvih dveh, Eldersch in Černy, udali in dovolili, da se njih predlogi odstavijo z dnevnega reda in pride na vrsto takoj prvo branje državnega proračuna. Najpomembnejši mej temi predlogi je oni poslance Eisenkolba proti kongregacijam. To veselo vest je predsednik grof Vetter takoj brzojavno sporočil ministerskemu predsedniku v Budimpešto, da se bo vedel ravnati pri nadaljnjih korakih. Prošnje za demisijo pl. Körberju, ki jo je vzel seboj, torej ne bo treba predložiti cesarju, ako je kabinet nameraval odstopiti samo radi zavlačevanja proračunske razprave. Če so pa vzroki krize globokeji in resneje narave, potem pa nevarnost krize vključ temu še ni rešena.

Zmerni Rusini ostanejo v »Slovanskem centru«.

Praška »Politik« poroča: V parlamentarnih krogih se razširjajoče vesti o dogodku v rusinskem klubu so neresnične. Posl. Barwinski izjavlja, da noben rusinski poslanec ni naznanil izstopa iz »Slovanskega centra«. Res je le to, da so Rusini izvan tega kluba izrazili željo po zedinjenju vseh rusinskih poslancev, da so pa rusinski člani »Slov. centra« zahtevali kot pogoj za tako zedinjenje, da smejo še nadalje ostati v »Slov. centru«. Konečna rešitev tega vprašanja se še ni doglala.

Agrarci o zadnjih volitvah na Češkem.

Češki agrarni krogi so z izidom deželnozbornskih volitev izredno zadovoljni, ker pomenja poraz Mladočehov in zmago njihove stranke v kmečkih občinah. K zmagi je pripomogla ideja stanovskega zastopstva na podlagi socialnih in ne političkih načel. Ta ideja, ki je sedaj jela prodirati mej češkimi in nemškimi kmeti, bo butila še z večjo silo na dan pri prihodnjih volitvah, naj se vrše iste kadarkoli, in češki kmet po mnenju voditeljev agrarne stranke v bodoče ne bo volil nikogar drugega nego kmeta. V prejšnjem deželnem zboru je bilo mej 49 zastopniki kmetijskih občin še vedno 12 nekmetov, sedaj jih je le sedem; mej temi sta 2 odvetnika (prej 6), 2 zdravnik, po en uradnik, profesor in pisatelj. Vsi ti so kajpada Mladočehi, mej tem ko ima agrarna stranka same kmečke zastopnike. Imenovani mladočeški kmečki zastopniki pa tudi zdajnjikrat (?) zastopajo kmečke volivce. Tudi sedaj bi ne bili več izvoljeni, da se niso poslužili raznih precej zvitihih sredstev. Tako pripovedujejo agrarci o dr. Gregru, da je moral kandidirati na agrarni program, dr. Kramář je moral dosednji volivni okraj zameniti s takim, v katerem je prav malo kmetov, prof. Fiedler je narodni ekonom, torej teoretični kmet; okrajnemu tajniku Kalina je pa samo uradništvo in učiteljstvo pripomoglo do zmage. Vsi drugi so kmetje, ki bodo šli skupno z agrarci po oni poti, ki izključuje dosedanje priljubljeno manšetersko politiko. Če se pa to ne zgodi, pokazali jim bodo volivci sami pot. Kmečki stan si je torej že znal izbrati svoje zastopnike, ne tako pa obrtni. V mestni skupini imajo pretežno večino obrtniki in vendar je mej 40 zastopniki komaj pet pravih obrtnikov. Tudi tukaj je treba temeljitega preobrata. Kmeta zastopaj kmet, obrtnika pa obrtnik, vsak stan imej svoje zastopnike. — Tako sodijo vodje čeških agrarcev in v tem smislu hočejo delovati v prihodnji dobi.

Dogovor mej Mladočehi in agrarci.

Poleg zveze, ki so jo sklenile vse češke stranke v državnem zboru razun narodnih socialcev, se je sklenil te dni še poseben ožji dogovor mej Mladočehi in agrarci. V to svrhu so se sošli predvčeranjim k posvetu od mladočeške strani posl. Pacak, Herold, Brzorad, Placek in Künig, od agrarne pa posl. Prašek, Zazvorka, Hruby in Rataj. Sklenili so po daljši razpravi naslednji dogovor, ki sta ga pozneje odobrila oba kluba: Zastopniki obeh klubov postopajo skupno v vseh zadevah razun v agrarnih, posebno pa v narodnostnih in državnopravnih vprašanjih, in določijo v to svrhu sledeče: 1. Oba kluba se zavezuje v teh vprašanjih enako postopati. 2. Taktiko klubov določita oba predsednika in je potem obvezna za obe strani. Če se pa na ta način ne doseže edinost, sniti se mora najprej parlamentarna komi-

sija češkega kluba, h kateri pošljejo agrarci svojega zastopnika, če pa konečno tudi ta pot ne dovede do nikakega vspeha, snideta se v posvet oba kluba. Agrarci imajo pri tem posvetovanju svetovaven glas.

Zveza čeških strank

se je včeraj v državnem zboru definitivno osnovala. Izključeni so za sedaj samo češko-narodni socialci. Zveza ima v prvi vrsti ta namen, da se vsako važnejše vprašanje pretresava v skupni parlamentarni komisiji in tam odloči postopanje čeških strank v parlamentu. V ostalem ostanejo češke stranke ločene, kakor doslej.

Zahteve poljskega kluba.

Znano je, da se je poljski klub minule dni posvetoval o splošnem političkem in parlamentarnem položaju. Pri prvem posvetovanju se je sklenilo, da klub formulira zahteve, od katerih izpolnitve bo zavisno postopanje kluba napram vladi. Včeraj je pa klub prisel na dan s svojimi zahtevami ali bolje zahtevo, ker samo ena je posebno resna, in ta se glasi po poročilu »Czasa«: Uvedba poljščine pri poštni in brzojavni upravi v Galiciji. Od te zahteve, ki prav nič ne obtežuje državnega proračuna, bo neki zavisno klubovo postopanje napram vladi, a bržkone ne proti proračunu samemu. Res čudno, da poljsko ljudstvo kot tako prav ničesar drugega ne potrebuje. Na mesta in industrijo se vlada itak dovolj ozira.

Tirolski Italijani in volitve.

Od bližnjih volitev v tirolski deželni zbor ne pričakujejo Italijani nič dobrega za svojo stvar, namreč povoljno rešitev avtonomijskega vprašanja. Šami si bodo le potom kompromisa ohranili dosedanje pozicije, v nemškem delu bodo pa v mnogih okrajih zmagovali krščanski socialci in nemški nacionalci, ki še bolj nasprotujejo avtonomij-skemu načrtu, kakor dosedanj konservativni člani nemškega dela Tirol v deželni zboru. V takih okolištinah je umevno jadikovanje načelnika italijanskega kluba v drž. zboru, barona Malfattija, ki priznava, da se njih zadeva ne pomakne niti za ped dalje in da stranki ne preostaja prav nič drugega, nego čakati. Svojo nezadovoljnost bo pa italijanski klub pokazal napram vladi s tem, da se bo obračal odločno proti levi. — Radovedni smo, če se bo vlada kaj ustrašila te izjave.

Hrvatje na Reki in hrvaški sabor.

Hrvaški sabor ima 90 mandatov, od katerih 2 pripadata na Reko. Hrvaška vlada se sedaj kratkotalo na Reko več ne ozira in je razpisala volitev samo za 88 mandatov hrvaškega sabora. Hrvatje na Reki bodo storili vse, da se ta krivica odpravi in da Reka voli 2 poslance v hrvaški sabor, kakor velevala obstoječi zakon. V ta namen se skliče na Reki shod.

Ogerski državni zbor

se je sešel danes k formalni seji. Poslansko zbornico je ob 10. uri pozdravil vladni kvestor Bela Csavossy, čegar mandat ugasne z volitvijo novega kvestorja. Po pozdravu došli poslancev je pozval najstarejšega člana zbornice, ki je tudi sedaj posl. Madarass, naj prevzame starostno predsedstvo. Mož se je sicer odzval povabilu, a takoj izjavil, da zbornice ne bo vodil v kraljevi dvor, razkatere veje črno-rumena zastava. Nato je pozval kvestor drugega najstarejšega člana poslance Fabinyja. Ta je naznanil, da bo v ponedeljek po slovesni sv. maši slovesna otvoritev parlamenta pri cesarju s prestolnim govorom. Prva redna reja se prične v torek, v kateri se prične s konstituiranjem zbornice, ki bo izpolnilo tri prve seje. Prvi prične z delom adresni odsek, ki pa v kratkem izvrši svoje delo.

Volitve v ogerski državni zbor

so završene razun v enem okraju na vsi črti. V 277 okrajih so zmagali vladni liberalci, v 80 Košutovci, v 25 ljudska stranka, v 11 Ungronovci, v 13 divjaki, v 5 narodne stranke (4 Slovaki in 1 Rumunec) in v 1 demokrat. Liberalci so torej izgubili 60 mandatov pridobili so jih pa le 19. — Volitve so se vršile in sicer včeraj ožja volitev mej kandidatom ljudske stranke Hrabovszkim in liberalcem grofom Julijem Apponyjem, ter druga volitev, ker je bila prva suspendirana, mej kandidatom ljudske stranke Trubinyem; in liberalcem kanonikom Komlasyjem; dne 27. t. m. se pa vrši zadnja ožja volitev v Szentesu mej Ugronovcem Molnarjem in Košutovcem Tasnadyjem. —

Nova zmaga ogerske ljudske stranke.

25. okraj si je včeraj priborila ogerska ljudska stranka s sijajno zmago v volivnem okraju Stampfen. Stala sta si nasproti liberalni kanonik Komlossy in pa kandidat ljudske stranke župnik Trubinyi. Ob 11. uri dopoldne je imel liberalni kandidat že 319, nasprotni pa le 40 glasov, in razmerje je ostalo tako do 2. ure. Proti večeru je pošla liberalcem popolno vsa moč. Že ob 4. uri je imel Trubinyi 645, Komlossy pa le 619 glasov. Do sklepa volitve so se glasovi tega kandidata pomnožili le na 720, med tem ko je župnik Trubinyi s 1139 glasovi izšel kot zmagovalac iz dolgotrajnega volivnega boja. Izvoljen je torej kandidat ljudske stranke z večino 419 glasov. Volivci te stranke so tudi pri tej volitvi pokazali odločnost in vztrajnost, kakoršne se more zamen iskati v liberalnem taboru. Vkljub temu, da jih dopoldne sploh niso pustili v volivni prostor in da so z vsemi sredstvi pritiskali in jih odvrčali z volišča, vztrajali so do zadnjega. Tudi liberalna laž, da je nastal požar v bližnji vasi Lab, kateri kraj je dal največ opozicijskih volivcev, ni imela zaželenega uspeha. Čeprav so tekli na »pogorišče« domala vsi liberalni volivci, ki so že dopoldne oddali svoje glasove, niso mogli izmed opozicijskih vrst razun nekaj ognjegasev, nikogar spraviti z volišča. Kandidat ljudske stranke je izgubil na ta način le kakih sto glasov. — V volivnem okraju Böfing je zmagal liberalalec grof Apponyi s 67 glasovi večine proti kandidatu ljudske stranke Hrabovszkemu.

Sestanek grškega kralja z našim cesarjem.

Danes ali jutri pride na Dunaj grški kralj Jurij, ki se je mudil te dni v Gmundenu, ter ostane na Dunaju do 3. novembra. Pri tej priliki se sestane z našim cesarjem, ki se na praznik vseh svetnikov povrne iz Budimpešte. Ta sestanek sam na sebi ne bi bil nič izvanrednega, ker skoro ne mine leto, da bi grški kralj ne prišel na Dunaj, zadeva pa, ki je kralja Helencev letos dovela na Dunaj, daje sestanku veliko važnost. Gre se namreč za srčno željo nadkomisarja princa Jurija, da se zedini otok Kreta z Grško. Sicer Avstro-Ogerska v zadevi tega vprašanja nima odločitve besede, ker je dovolj, da odobre nadkomisarjev načrt Anglija, Francija, Italija in Rusija, ki mu razun prve tudi res ne ugovarjajo, toda ker bi bilo v tem slučaju premeniti berlinsko oziroma pariško pogodbo, kateri sta podpisali tudi naša monarhija in Nemčija, je treba, da dovolita v zedinjenje Krete z Grško tudi ti dve državi. Ker pa uživa kralj Jurij na Dunaju velike simpatije, je dokaj nade, da pridobi na svojo ozir. sinovo stran poleg Avstrije tudi Nemčijo in Anglijo.

Francoski parlament

se je sošel predvčeranjim k zadnjemu zasedanju v tej legislativni dobi. Ker se nove volitve vrše že v mesecu maju, mora parlament zaključiti svoje delo že s koncem meseca marca. Glavna skrb vlade obstoji kajpada v tem, da se proračun pravočasno spravi pod streho. Ker pa odsek že dalj časa z velikim »ognjem« deluje na budjetni predlogi in ker se tudi tu uporabi okrajšani način razprave, je nade, da zbornica v primerno kratkem času završi svoje delo. Potem pridejo na vrsto izvozne premije, preosnova podpora za trgovinsko brodovje in zakon o osnovanju poljedelskih zbornic. Tudi s kongregacijami se bo, kakor znano, pečal parlament. Odoberil ali zavrgel bo tozadevne vladne odloke. Največ opravka bodo pa imeli poslanci z načrtom zakona o starostni zavarovalnici. Zunanja politika pride v tej sesijski dobi v poštev le toliko, kolikor zahtevajo dogodki v Carigradu in Armeniji.

Rusija in Afganistan.

Značilen za razmerje med Rusijo in Afganistanom je naslednji dogodek iz najnovejšega časa. Ruski vojni minister se je mudil te dni v mestu Merw, kjer se nahaja ruska kaznilnica. Tu je zaprtih šest Afgancev, katere so svojedobno prijeli kot sumljive vohunstva. Minister se je podal v kaznilnico ter oprostil Afganec, češ da ni nikakega dokaza za njih krivdo, potem jim pa rekel: Afganistan je zadela velika nesreča.

Umrli je emir Abdul Rahman; njegov naslednik na prestolu mu je eden njegovih sinov Habib Ullah. Mi Rusi smo bili že poprej prijatelji Afganistana in hočemo ostati tudi pod novo vlado. Ko vam podeljujem svobodo, vam naročam, da se zglasite pri najbližnjem svojem načelniku in mu ponovite moje besede. — To, kar je tu govoril vojni minister, je sporočil car gotovo tudi že po svojem zastopniku na afganiškem dvoru. Vse kaže, da si skuša Rusija pridobiti kar največ simpatij novega emira.

Ravno.

O potovanju laškega kralja se poroča, da gre laški kralj v Rusijo z namenom, da prične delati za zvezo Italije z Rusijo in Francijo. — Iz Budimpešte se poroča, da bo 29. t. m. zjutraj naš cesar ruskega velikega kneza Mihaela Nikolajeviča osebno sprejel na kolodvoru. — Rumunski prestolonaslednik je včeraj s svojo soprogo prišel na Dunaj in zvečer odpotoval v Coburg. — Vodne zgradbe na Francoskem. V francoski zbornici se bode dovolilo 503 milijone frankov za zgradbo novih kanalov in 158 mil. frankov za razširjenje raznih luk. — Aretovan anarhist. V Barceloni je policija aretovala iz Turina došlega anarhista Lacroir de Marchi, pri katerem je dobila popolno listo anarhistov iz Barcelone. — Rusija in Kitajska. »Standart« javlja iz Šangaja, da je Jung-Lu v tajnem poročilu na Li-Hung-Čanga pisal, da cesarica vdova nujno želi stopiti do Rusije v prijateljske odnose, ter da je Rusija obljubila, da prepreči vse tuje napade in duva cesarico vdovo v Pekingu. — Otvoritev italijanskega parlamenta. Rimski listi poročajo, da se laški parlament odpre dne 18. novembra. Na dnevni red pride takoj proračunska debata.

Književnost in umetnost.**Repertoire slovenskega gledališča.**

Danes gostuje gospa Polakova drugič v »Mamsell Nitouche«. Ker pa je tudi danes hiša skoraj že razprodana in se mnogim željam radi vstopnic ni moglo vstrediti, pridobil je odbor gospo Polakovo še za tretji nastop. Sporazumno z vodstvom nem. gledališča je določeno, da nastopi gospa Polakova v pondeljek, dne 28. v opereti »Mamsell Nitouche« še tretjič. Na to opozarjamo vse one občinstvo, ki k opereti ni dobilo vstopnic, v prvi vrsti pa goste z dežele.

Dopisi.

Iz Kranja, 24. oktobra. (Naša gimnazija in nje nasprotniki.) Zadnje čase so se po liberalnih časopisih začeli pojavljati surovi napadi na našega velespošt. g. gimnazijskega ravnatelja Hubada. Nismo sicer poklicani braniti g. ravnatelja — kajti on bi to — ako bi se mu vredno zdelo, lahko sam storil — in bolje nego mi — toda njemu se očitajo stvari, za katere je gotovo preponosen, da bi jim odgovarjal. Ljudje, ki so za svoja javna opravila čisto nezmožni, ki nam ne morejo izposlovati, da bi država prevzela vsaj kurjavo za gimn. poslopje (kar bi bila njih prva dolžnost!) vtikajo svoj nos v uradne razmere naše gimnazije in hočejo zapovedovati ravnatelju. Mi meščani pa štejemo g. ravnatelju v posebno zaslug, da si od takih elementov ne da zapovedovati. On, ki je dovršil svoje študije in ki uživa popolno zaupanje vis. c. kr. vlade, ugled in spoštovanje pri nas meščanih, boljše ve, kako je voditi tak zavod, nego kak pokvarjen jurist, ki nima družega opravila, ko napadati po časopisih ugledne uradnike in meščane, ki ne pripoznavajo njegove smešne avtoritete. Take nakane so preveč prezorne, da bi jih mi ne izprevideli. Ti vedno se ponavljajoči napadi merijo na to, da bi izpodkopali ugled naše gimnazije in odstranili g. ravnatelja, ter bi na njegovo mesto potisnili kakšno svojo marioneto, ki jim je gotovo že zapretila, da prosi drugam, ako ne bodo zanjo izpraznili ravnateljskega mesta.

Z mirno vestjo lahko trdimo, da za procvit gimnazije ne bode nihče toliko storil, nego je on, vsaj v takih razmerah ne! V ta

namen se on ni bal ne truda ne dela, da je postavil novi gimnaziji trden temelj.

Napadavalci njegovi morali bi mu biti hvaležni in si ga v marsičem, posebno v njegovem vstrajnem delovanju, vzeti za vzgled!

Ako pa kateri gg. profesorjev ne mara v Kranj kompetirati, temu ni vzrok nestrpnost ravnateljeva, temveč nestrpnost gotove klike, ki napada vsakega, kedor ne trobi v nje rog.

Mi meščani, ki smo gimnazijo gradili s svojimi žulji, ne trpimo, da bi se nje ugled pabalinsko izpodkopaval. Mar li mislijo naši nasprotniki, da mi nimamo ničesar povedati o njihovih pristaših, kar bi jim ne bilo ljubo, da pride mej svet? Da se do sedaj nismo posluževali takega orožja, zgodilo se je le zato, ker je nam pri srcu ugled in razvoj tako imenitnega zavoda.

Ogorčenje radi teh napadov je v našem mestu splošno, kajti v tem vidimo, kam meri delovanje našega dež. poslanca, ki je izvoljen na »Narodov« program. Prvi čin ima toraj očividni namen: uničiti našo gimnazijo?!

Tycho Brahe.

Dne 24. oktobra 1901 je minulo ravno 300 let, kar je umrl slavn danški učenjak Tycho Brahe, ki je našel na Češkem svojo drugo domovino. Kraljevska Praga je imela omenjeni dan vzroka dovelj, proslaviti slavnega astronoma.

Saj je Praga nekako zibelka moderne astronomije: tukaj nahaja se rokopis velikega Kopernika, po katerem je postavljeno solnce, kakor svetilnik v sredi vesolstva, tukaj je genijalni Kepler odkril najvažnejše postave v zvezdoznanstvu, tukaj je deloval tudi bistroumni Tycho Brahe. — Slavnost, ki se je v ta namen vršila v muzeju, v dvorani češke akademije, je otvoril dvor. svet. dr. vitez Kořistka, ki je po kratkem uvodu pozval g. prof. Grussa, da predava o delovanju Tycho Brahe-ja.

Tycho Brahe se je rodil 14. dec. 1546 v Kundstrup-u na Danskem iz plemenitaške rodovine. V 13letu se je podal v Kodanj, da tukaj študira pravo; poleg tega se je tukaj pridno pečal z astronomijo. L. 1562 je šel v Lipsko, ker je tamošna pravniška fakulteta bila takrat na dobrem glasu, a čez tri leta gre valed smrti svojega strica v domovino in od tod zopet nazaj na Nemško v Wittenberg, kjer ga je Levin Battos seznanil z alhimijo. Takoj je prišel v razporsvojem rojakom Menderapom Persbergom in je bil primoran dvobojevati se 29. dec. 1566 na pokopališču in pri tem mu je bil odsekan precejšnji del nosa, ki si ga je pozneje umetno nadomestoval.

Pri svojem potovanju po Nemškem in Švici spoznal je tudi slavnega češkega astronoma Ciprijana Lvovickega in nekaj časa je stanoval v hiši Janeza in Pavla Hainzelja, ki sta imela tudi precejšno nagnenje do astronomije. L. 1570 se je vrnil v domovino in je stanoval v hiši materinega brata in čez tri leta se je oženil s Kristino, ki je bila priprosta kmetska hči, in s tem si je nakopal jezo svojih ošabnih plem. sorodnikov, ki niso spoznali veljavnosti tega zakona in otroke so imeli za nezakonske. Stvar je bila tako velikega obsega, da je moral Friderik II. mir napraviti. Med tem je Tycho nadaljeval svoje delovanje in obrnil na se pozornost omenjenega vladarja, ki mu je obljubil letne podpore 2000 tolarjev in otok Hveen in obljubil je tudi vse morebitne stroške pri napravi raznoterih strojev in priprav poravnati. Tukaj na tem otoku je Tycho deloval 21 let in njegova zvezdarna Uranienburg je veljala kot najimennitnejša; obiskovali so jo učenjaki in vladarji in dostojno odlikovali. V prostih urah je Tycho obračal pozornost na alhimijo in tudi na poezijo.

Žalibog, da sreča ni stanovitna v človeškem življenju! Leta 1588 je umrl Friderik II. in mnogoštevilni sovražniki so začeli Brahe-ja pri nasledniku obrekovati in Tycho je moral kmali zapustiti svoj otok in zvezdarno. V nesreči sta ga vzela v varstvo dva Slovana: Tadej Hájek, osebni zdravnik cesarja Rudolfa II., in Janez Barvík,

njegov državni tajnik. Opozorila sta Rudolfa, ki je bil že tako vnet za umetnost, na tega slavnega moža in izposlovala, da ga je vzel v Prago, ga je imenoval tajnim svetnikom in mu je dal letnih 3000 dukatov. V Pragi je bival nekaj več kot dve leti. Dne 13. okt. 1601 ga je napadla bolezen in dne 24. imen. m. je izdihnil svojo dušo.

Pokopan je v Tynski cerkvi Matere Božje, kamor so tudi soprogo položili in 1604 so otroci napravili v omenjeni cerkvi veličastni spomenik, ki vsakega obiskovalca spominja, da tukaj počivajo ostanki velikega učenjaka Tycho Brahe-ja.

Izjava.

O kje so časi plemenitih vitezov! »Močni spol« je čutil takrat v sebi poklic in si je štel v častno nalogo, da varuje in brani slabotne!

Danes pa se nahaja na Kranjskem list, ki hoče s satansko zlobo uničiti naše dobre, blage loške nune. Studi se nam, da bi se pečale s takimi ljudmi, vendar ni mogoče, da bi dalje molčale vpričo takih laži. Sicer pa je komaj verjetno, da bi se našel pameten človek, ki bi jim verjel.

Bile smo vrsto let gojenke uršulinskega samostana v Škofji Loki. Dolgo smo uživale materinsko odgojo blagih nun in bile smo srečne v njihovi ljubeznivi oskrbi. Tudi danes še podrobno poznamo vse razmere v zavodu.

Javno izrekamo tu svojo opravičeno ogorčenost, da jih umazani list tako podlo napada in jim dela s tem vnebovpričo krivico.

Njim samim pa bodi tu javno izrečena topla zahvala za vse, kar so nam v svoji požrtvovalnosti ljubega in dobrega storile.

V imenu dežele zahvalujemo svoje duhovne matere, in posebno prečastito gospo prednico, ki je odlikovana po Nj. Veličanstvu z zlatim križcem za zasluge 21. januarja 1899, za velike žrtve, ki so jih doprinesle v prid in blagor loškega mesta in cele dežele. Več o prednostih krasnega zavoda nam ni treba praviti, kajti le zloba jih ne vidi.

Nekdanje hvaležne gojenke uršulinskega samostana.

(Imena na razpolago.)

Deželnozborske volitve.

Od mnogih strani došle so osrednjemu volilnemu odboru pritožbe o nepravilnostih pri volitvah in o pristranskem postopanju. Nabralo se je že dokaj gradiva. Da pa bode mogoče v tej zadevi vspešno nastopiti, prosimo vse gg. zaupnike in somišljenike sploh, naj nam vsako nepravilnost, ki se je pripetila povodom deželnozborskih volitev — bodisi od nasprotne stranke, ali od kakega uradnika ali od katerekoli strani, takoj naznanijo, navedši ob enem dokaze za dotična dejstva.

Naslov: Dr. Ivan Šusteršič, advokat v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 22. okt. 1901.

Osrednji volilni odbor
katoliško-narodne stranke.

Tedenski koledar.

Nedelja, 27. oktobra: 22. pobink, Sabina d; evang.: Dajte cesarju, kar je cesarjevega. Mat. 22. — Ponedeljek, 28. oktobra: Simon in Juda ap. — Torek, 29. oktobra: Narciz šk. — Sreda, 30. oktobra: Klavdij m. — Četrtek, 31. oktobra: Volbenk šk. — Petek, 1. novembra: Vsi svetniki. — Sobota, 2. nov.: Spomin vernih duš. — Solnce izide 1. novembra ob 6. uri 47 minut, zaide pa ob 4. uri 41 minut. — Lunin spremin: Ščip 27. oktobra ob 4. uri 4 min. popoldne. — Dan se skrči v novembru za 1 uro 14 min. — Musica sacra v nedeljo dne 27. oktobra: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Missa ss. nominis Jesu, zložil Robert Krauvčke, graduale in ofertorij zložil dr. Janez Benz. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Maša v čast angelov varuhov v E-moli, zložil J. Singenberger, graduale »Locus iste«, zložil J. B. Benz, ofertorij »Domine Deuse«, zložil J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. oktobra.

Princ Ernst Windischgrätz kat-narodni stranki. Na čestitko vodstva katoliško-narodne stranke povodom zaroke Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Elizabete s princem Otonom Windischgrätzem sprejel je dr. Šusteršič od svetlega princa Ernesta Windischgrätza zahvalno pismo, v katerem pravi: »Prosim, da katoliško-narodnemu strankinemu vodstvu sporočite mojo najprisrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo za tako prijazna in iskrena voščila, zadržujoč, da sem vedno sledil svojim simpatičnim čustvom za katoliško ljudstvo na Kranjskem, s kojim hočem tudi v bodoče ostati v jedinstvu«.

Slovenski liberalni poslanci na delu. Z Dunaja se nam piše 24. oktobra: Koncem včerajšnje seje predlagal je poslanec Pantuček, naj se proračunskemu odseku da nalog, da v 14. dneh poroča o predlogih glede zboljšanja razmer državnih diurnistov. Velika večina zbornice glasovala je za ta v resnici umesten predlog. Slovenskega liberalca pa ne enega ni bilo v zbornici. Komentar je nepotreben. Kaj brigajo to gospodu ubogi diurnisti, ki v mestni skupini nimajo niti volilne pravice! — Ravno tako pri glasovanju o nujnem predlogu poslanca Kaftana za poddržavljenje severno-zahodne železnice ne enega liberalnega Slovenca ni bilo v zbornici. »Slovanski centum« je s svojimi glasovi rešil predlog in zapečatil poraz liberalne leve. Če bi šlo po liberalnih Slovencih, bi bila pa liberalna levica triumfirala. In vendar se je šlo za velevažen predlog — za nadaljni korak na poti poddržavljenja železnic, ki se morajo v prid ljudstvu polagoma vse iztrgati iz iz privatnih rok. — Poleg tega so še Kaftanov predlog strastno pobijali liberalni in nacionalni Nemci baš z narodnega stališča — toda kaj briga liberalne Slovence narodnost? — Splošno se pričakuje, da bo v budgetni debati poprijel besedo v imenu liberalnih Slovencev posl. Plantan in spustil temeljit govor proti korupciji, ki se pojavlja v raznih panogah našega javnega življenja.

Osebnosti. Iz Ljutomera nam brzojavljajo, da je ondi danes umrl davčni kontrolor g. Ivančič. Pogreb bo v ponedeljek. — Umrl je v Beljaku višji poštni oskrbnik v pok. g. Henrik Blumauer. — Fin. minister je imenoval fin. tajnika K. Levinškega fin. svetnikom in davčnega višjega nadzornika dr. G. Kroisleithnerja fin. tajnikom za okrožje dež. fin. ravateljstva v Gradcu. — Okr. zastop brežiški imenoval je g. dr. Josipa Strašek okr. ubožnim zdravnikom. — Poročil se je v Mirnu g. Anton Breščak z gđ. Šinigoj. — Doktorjem prava je bil promoviran na graškem vseučilišču gosp. Karol Kaučič iz Trsta. — Gđ. H. Slokar je imenovana za provizorično učiteljico na Dvoru pri Žužemberku.

Iz škofije tržaško-koperske. Veleč. gospod Andrej Cink je šel za kapelana v Loko. Župnikom v Pomjanu je bil instaliran veleč. gospod Vekoslav Šiferer. Gospod Šime Cervar je šel upravljat župnijo v Grožnjam.

Novi volivni red za trgovske in obrtne zbornice se bode razglasil tekom novembra, nove volitve pa se bodo v trgovske in obrtne zbornice vršile meseca januarja. Najnižji cenzus je določen s 5 K. Volivno pravico za one obrte, ki so se dali v zakup, izvršuje zakupnik, ne pa lastnik. Volivni listki se bodo dostavljali po pošti.

Javno predavanje bode prihodnjo sredo zopet v dvorani »Katol. Doma« ob 1/8. uri zvečer. Predmet predavanja je jako zanimiv, torej se je nadejati obile udeležbe.

S. c. kr. prve gimnazije v Ljubljani se nam poroča, da poučuje tam zgodovino neki prof. Klimesch, kateri se je proti dijakom dvomljivo izrazil, ali so Izraelci res šli skozi Rudeče morje, in ki je skrija zaveze rekel »der Kastens!« Dijaki so se smejali pri njegovi skeptični razlagi. Klimesch je Nemec, in res ne vemo, čemu so

ga poslali v Ljubljano razlagat tako vedo? Ali bi ne mogel iti ta učenjak nazaj, odkoder je prišel? Mi sicer vemo dostojno ceniti, koliko vredno je, kar uči kak Klimesch, a drugače je pri dijakih. Mi smo storili s to objavo svojo dolžnost, naj store svojo tudi oni, ki imajo skrb in odgovornost za to!

Knjige družbe sv. Mohorja so v Ljubljani. Naročnike uljudno in nujno prosimo, da jih čem prej vzamejo in obenem prinesejo udnino (2 kroni) za prihodnje leto. Družba bo izdala prihodnje leto molitvenik z velikimi črkami za stare in slabovidne ljudi. Kdor želi vezanega, naj dodá 60 v. ali 1 K 20 v. (30 ali 60 kr.), kakor želi imeti vezano, v platnu ali v usnju z zlato obrezo. Za stolno župnijo se dobé knjige v stolnem župnišču, II. nadstropje.

Izpred sodišča. Pri radeškem sodišču so se dne 22. t. m. imeli zagovarjati trije »neomahljivi liberalci« iz Št. Janže. Pri deželnozbornski volitvi v Št. Janžu, dne 12. septembra, bil je predsednik volilne komisije g. kapl. Andr. Širaj. Izvoljen je bil v to s glasno, ker uživa zaupanje vseh treznih mož Št. Janške občine, tudi liberalnih. To pa ni bilo po volji trem »najodločnejim« liberalcem — Antonu Knezu, Janezu Plazarju in Marko Sotlarju. Njih nejevolja je bila tem večja, ko je pri letošnji volitvi Št. Janška trdnjava padla — kajti liberalci niso več mogli dobiti absolutne večine. Vsi trezni možje v občini se obračajo od liberalne stranke. Kar je takih mož to pot vodilo še liberalno, storili so le bolj iz stare navade, — v bodoče ostanejo »odločni« popolnoma sami. Torej »odločni« so bili 12. septembra jezni — čuteč, da jim je odklenkalo. Zato se je skoval lep komplot — vreden Malovrhovih somišljenikov. Anton Knez in Janez Plazar jela sta pred sodiščem trditi, da je predsednik volilne komisije, g. kaplan Širaj, glasovnico Antona Kneza, namesto v urno, vtaknil v svoj žep. Marko Sotlar pa je stopil pred komisijo in obdolžil g. Širaja, da je glasovnico A. Kneza zamenjal, sklicujoč se na Janeza Plazarja kot pričjo, ki je pred komisijo temu pritrdil. G. kaplan je na to sumničenje takoj zahteval, naj se po orožnikih telesno preišče, — toda vsi člani komisije, mej katerimi je bilo več odločnih liberalnih mož — n. pr. župan g. Majcen — in pa volilni komisar g. dr. Gallasch, so odločno zavrnilo ono sumnjo in volilno opravilo se je potem brez zadržka nadaljevalo in končalo. Razume se, da je g. Širaj nastopil pot tožbe proti onim »odločnim«, in pretekli torek se je vršila glavna razprava pri okrajnem sodišču v Radečah. Dognalo se je pri tej priliki, da je glavni obrekovalac Anton Knez, bil že radi tatvine kaznovan. Na predlog obtožiteljevega zastopnika g. dr. Šusteršiča se je vsak obdolženec zaslislal posebe, v odsotnosti drugih obtožencev. Tako je prišlo, da je vsak malo drugače povedal. Zapletli so se v protislovja, — da je takoj bilo jasno, da ne govoré resnice. Ko se še zaslislí priča Jernej Plazar in prebere izpovedba volilnega komisarja dr. Gallascha, ki oba potrjujeta — osobito jasno in precizno g. dr. Gallasch — da je bilo očitano podtaknenje popolnoma nemogoče, in da je g. kaplan posloval vseskozi strogo korektno, predlagal je dr. Šusteršič obsodbo onih treh obtožencev, dokazujoč, da je z brezdvomno jasnostjo dognano, da sta si Anton Knez in Janez Plazar cel roman izmislila v namenu, da big. Širaja kot političnega nasprotnika, o madeževala in moralno uničila. Razsodba se je glasila: Anton Knez, Janez Plazar in Marko Sotlar se obsodijo vsak na 10 dni zapora, po ostrenega z dvakratno temnico in trdim ležiščem, ker so g. kapelana lažnjivo obdolžili nepoštenega čina. — Četrti obtoženec, Anton Sotlar, bil je na predlog dr. Šusteršiča oproščen, ker so se drugi obtoženci po krivici sklicevali nanj — kajti on ni ničesar žaljivega trdil o gosp. kaplanu.

Pomota — kali? Idrijska »Jednakopravnost« prinaša 24. oktobra pod naslovom »Sleparstvo naših popov« naslednjo novico: »Na Vipavskem poznamo starega in jako imovitega samca. Po njegovih tisočakah se

cede našim popom debele sline. Vedno hodijo okoli njega in mu izkušajo izviti denar iz rok, v dobre in svete namene seveda. V dosego svojega namena se poslužujejo najpodlejših sredstev. Tako je prišel pred kratkim nek pop k dotičniku in mu je natvezil, da so dosednji desetaki ob veljavo. Lahkoverni in priprosti mož mu je verjel in izročil desetakov za več sto forintov. Ako to ni lopovstvo, ne vemo, kaj je še sploh.« — Po mislih »popov« in poštenih ljudi je popolnoma prav, ako kak bogat samec kaj daruje — v dobre in svete namene seveda. Da bi pa imel svet v XX. stoletju bogatina, ki bi niti denarja ne poznal — ali res verujete liberalci v take bajke? Kaj bi pa liberalci rekli, ako bi mi glede te novice besede zamenjali: Vipavsko z Zadlogom pri Črnem Vrhu, besedo pop z liberalcem, desetak s 13 hranilnimi knjižicami, več sto forintov z osem tisoč in sto forinti? To svoto je izročil Pirc iz Zadloga tam koncem pomladi g. Valentinu Lapajnetu iz Idrije za dobre namene, ko mu je g. Lapajne obljubil, da bodo še dolgo po smrti blagega mladinskega otroci molili za pokoj njegove duše, priča je bil pa g. šolski vodja Alojzij Novak. Ali je bilo to tudi lopovstvo! Ali je lopovstvo edino, ako kak bogat samec izroči nekaj stotakov — v dobre in svete namene seveda — duhovniku, kojega liberalna inteligenca, katera »nikdar ne izziva«, tako fino imenuje — popa. Ne bodite prestrašeni! Ali pa z imeni na dan! Hvalimo Boga, ako kdo kaj stori v dobre namene — če tudi po »popu«!

Od predora skozi Karavanke. Interpelacijo našega gospoda državnega poslanca Pogačnika smo vsi z navdušenjem pozdravili. Prav na mestu je bila. Delavci se vedno menjajo, vsled slabega vremena in se slabše plače mnogi odhajajo in novi prihajajo. Podjetnik tuje sprejema, domačih pa ne. Glede vožnje se žid izgovarja, da se mu je od nekega Jeseničana izjavilo, da tu ni dovolj vožnje živine. Mi smo poizvedeli, da iz vse doline doli do Radovljice lahko pridejo voziti s 400 pari konj in volov. Poljskemu židu je podjetje postavilo hlev. Ako bi bilo to storilo tudi domačinom, bi prišli voziti tudi kmetje iz kranjskega okraja. Žid sedaj konkurira s 36 konji.

»Lov« na medveda. Pred nekaj dnevi je deček iz Zadolja pri Ribnici ne daleč od vasi nabiral maline. Ko hoče poseči po najlepši šop malin, se naenkrat postavi pred njega velik kosmatin, katerega je zbudil iz spanja. Deček jel je vpiti in bežati. Ko doma pove, kje je medved, šel je neki Zadoljčan to povedat nekemu gospodu v Ribnico. Dotični gospod se takoj odloči za lov na medveda, ter vzame seboj svojega valpeta in še enega njegovih lovcev. Gospa soproga si je pa morebiti tudi želela enkrat medveda vstreliti, in zdaj je bila najlepša prilika pokazati se kot nevstrašljivo in nedosegljivo lovko. Šla je tudi ona z njimi. Gospod, gospa in valpet postavili so se skupaj s puškami, lovec je šel pa medveda poditi. Oj srečni lovec! — Medved pride ravno pred skupaj stoječo trojico, začuden premišljuje, kaj imajo ti trije skupaj, in jih strmo ogleduje. Strah in groza! Valpet porabi svojo hitrost, beži, kar so ga mogle noge nesti, gospa skoči gospodu soprogu okoli vrata in vpije: Reši me! Mož ves prepaden vzame hitro lovsko trobentico in trobi na njo, da bi kmalu medved plesati pričel, potem se jih je vendar le usmilil in odišel svoja pota. — Kako je izgledala lovska trojica po prestanem strahu, nam ni znano. — Pogum velja!

Uboj. Dva dosedaj neznana človeka sta s kolmi napadla iz gostilne v Družinski vasi v domačo vas Brezovica se vračajoče 70letna starčka J. Luzarja in Mat. Breganta ter prvemu zadala tolike rane, da je naslednji dan umrl v bolnici v Kandiji.

Nezgoda na železnici. Blizu železniške postaje v Medvodah je 21. t. m. vlak ob prevozu zadel ob voz posestnika A. Košenine iz Sp. Seničice, v kateri je bil vprežen en konj in en vol. Poškodovani sta nekoliko živali in voz.

Liberalno rovanje na Spodnjem Štajarskem. »Slovenski Narod« poroča: Shod naprednih (!) slovenskih kmetov spodnještajarskih, ki bi se imel vršiti koncem meseca oktobra, se je z ozirom na to, da bodejo volitve v deželni zbor štajarski šele

meseca aprila prihodnjega leta, preložil na spomlad. Do tega časa se bode še tudi po ostalih sodnih krajih razširila ta organizacija.

»Schulverein« za štajarske šole. Za zavod pri Št. Ilju v Slov. goricah je dal »šulferajn« 100 mark, za nabavo učiteljskih in učnih sredstev šoli v Poberžu pri Mariboru 200 mark, šoli v Konjicah 130 mark, in šoli v Sevnici 100 mark.

Slovensko gasilstvo na Spodnjem Štajarskem. V Cirkovcah na Dravskem polju se je vršilo dne 20. okt. t. l. prvo okrajno zborovanje slovenskih prostovoljnih požarnih bramb. V tem okraju so naslednje požarne brambe: Cirkovce, Šikolje, Šentjanž na Drav. polju, ki pridejo k zvezi v Žalec. Za ta okraj je bil za načelnika izvoljen g. Alojzij Goljat, t. č. načelnik prost. požarne brambe v Cirkovcah, za njegovega namestnika pa g. Vinko Fraz, t. č. načelnik prost. požar. brambe v Šentjanžu. Odposlanca glavne skupščine izvoljena sta gg. Josip Medved in Matija Goričan iz Cirkovca. Po dokončanem zborovanju zahvalil se je novizvoljeni načelnik Goljat vsem pričujočim za udeležbo, ki je bila precej številna. Povdarjal je, da hoče narodno delovati, zato ga je treba tudi podpirati, da gremo složno naprej. Sosedne prost. požarne brambe, kakor so: Hoče, Fram, Rače in Spod. Polskava, pa še čepijo pod nemškim »Gauverbandom«.

Bismarckova ulica v Ptuj — prazna. Z imenovanjem »Bismarckove ulice« se je občinski svet ptujski zelo vrezal. Slovenska zavest v ptujski okolici se širi in premnogi Slovenci se branijo stopiti v ulico, ki nosi ime velikega sovražnika Avstrije in katoliške cerkve. Zato Bismarckova ulica v Ptuj postaja nekaterim nemškim trgovcem silno — tesna in iščejo si po drugih ulicah prodajalnih prostorov. Sedaj pa prijavlja »Slovenski Gospodar« še sledečo vest, pri kateri bode gotovo vse nemške trgovce v Ptuj pa tudi ptujskega župana peka Ornika obsla zóna. »Slovenski Gospodar« pravi, da dobe v Ptuj polagoma slovenske trgovce in da se vse, kar slovensko čuti in misli, pripravlja, da bo slovenskim trgovcem v Ptuj obstanek zagotovljen.

Ptič se po perju spozna. Ek. Wegschaidler je pokazal na nekem naznanilu, kjer ponuja svojo robo, kako znajo v Radgoni slovenski kramljati. Ta štacunar je »utvoril štacu celo z novega« in prodaja le »friško blago«, kakor »farbane pa črne štofe, kažmire, lodn za obličala« in tako dalje, v taki »šprah«, da se Bogu usmili.

Volitev novega županstva v Mozirju. — V Mozirju so si izvolili novim županom g. Valentina Kosa, posestnika na Brdem pri Mozirju. Prvi svetovalec pa je postal gosp. Marka Slatinšek, fare nazarske, drugi drugi g. Valentin Rozoničnik, fare šmihelske, tretji g. Matija Merzлак, posestnik na Selah pri Mozirju. Četrti in peti svetovalec sta iz trga. Prejšnji župan Anton Mlinar ni mogel preboleti svojega padca. Že zjutraj je klical po trgu: »Še eno uro in jaz nisem več župan! Uj-uj-u!« In res čez eno uro je padel raz županski stol. Naše pomilovanje. Novemu odboru pa želimo blagoslova pri delovanju.

V Brežicah se je naselil slovenski brivec g. Holc. Slovencem ne bo treba sedaj več nositi svojih grošev k »velikemu Nemcu« Pajdašu.

Truplo svojega moža dala — prešičem. Razni listi poročajo, da sta na Spodnjem Štajarskem v Slavšini pri Ptuj aretovana kmečka posestnika Alojzija Germič in njen mutasti brat Jožef. Obdolžena sta, da sta umorila moža Alojzije Germiča Antona Germiča. Štiri leta so že pogrešali Antona Germiča in še-le sedaj je pal sum, da je Alojzija Germič v zvezi s svojim bratom umorila svojega moža. Listi poročajo, da sta zločinca, da bi svoje dejanje prikrila, truplo umorjenčevega deloma sežgala, deloma ga pa dala požreti prešičem.

Kako so v Beljaku štelí Slovence. Pri ljudskem štetju so morali v Beljaku na jako čuden način šteti Slovence. Če letos pogledamo v novi koledar družbe sv. Mohorja, vidimo, da je v Beljaku več Mohorjanov, kakor Slovencev! To je res jako značilno za štetje ljudstva na Koroškem. Menda se vender niso v Mohorjevo družbo upisali Nemci?

Beljaška gimnazija je nazadovala, kajti letos šteje samo 245 dijakov. Nazadovalo je žalibog tudi število slovenskih dijakov, ker v vseh osmih razredih jih je komaj 17.

Hranilnica na Jesenicah je začela poslovati. Že z začetkom smo prav zadovoljni. Načeluje posojilnici posestnik Lovro Baloh, v odboru pa so posestniki: Ferjan, Mežik, Noč, Rožman, župnik Šinkovec in kaplan Škrjanec.

Za spomenik cesarice Elizabete v Pulju je doslej nabranih 8000 kron. Patrijotični deželni glavar isterski Campitelli na dva pisma pripravljavnega odbora niti odgovoril ni.

Nesreča v Miramaru. V Miramaru popravljajo cesarski grad. Pri popravilnih delih je zidar Matej Kalin, stanujoč na Prosoku, tako nesrečno padel, da je mrtev obležal.

Aretiranje nevarnega anarhista v Trstu. 36 letnega čevljarja Fiorino Sarzoretto iz Trevisa so italijanske oblasti opisale kakor nevarnega anarhista. Pred časom so ga v Milanu aretirali, zmerili in fotografirali. Pred par leti so ga izgnali iz Švice, in takrat so bila tudi naša oblastva obveščena o njem. Nekoliko mesecev sem je bil ta nevarni anarhist skrit v Trst. Predsinočnim pa so ga v starem tržaškem mestu našli redarji in ga zaprli. Sarzoretta izroče laškim oblastim.

Ljubljanske novice. -- Promenadni koncert priredi meščanska godba jutri od 1/2 12 do 1/2 1 ure ob ugodnem vremenu v »Zvezdi«. -- Nove stavbe. V Vodmatu postavi g. Čaka večjo hišo. Za tovarno lepa se postavi šest manjših hišic. -- Tukajšnja mestna blagajna bo zaradi snajenja uradnih prostorov prihodnji ponedeljek in torek za promet s strankami zaprta. -- Okradeni reveži. Brusač Peter Močnik je celo leto s tremi dečki delal, da je zaslužil nekaj za zimo. Name njen je bil domov in je že zmenjal denar v lire. Nekdo mu je pa ukradel 465 lir in izkaze o njegovem poklicu, ali je pa morda mož vse izgubil. -- Restavracijo pri Perlesu prevzame g. Fric Novak, ki bode pa obenem vodil tudi nadalje restavracijo v Švicariji. -- V Slavonske gozdove se je včeraj po noči od ljubljanskega kolodvora odpeljalo delat 123 Kranjcev. -- Nesreča na elektriški železnici. Danes so se posestniku Šteblaju z lške vasi na Karlovski cesti splašili konji pred elektriško železnico. Voz se je prevrnil na Šteblaja in ga močno poškodoval na glavi, nogah in rokah. -- Aretovanje pri Fantiniju. Deklo pri Fantiniju, Štrukelj so aretovali. Zadnji čas se je pri Fantiniju primerilo nekaj tatvin. Sumili so dekle Štrukelj in res so našli pri njej nekaj ukradenih stvari.

Samomorilka v Opatiji, o kateri smo poročali včeraj, da se je vrgla iz okna svojega stanovanja v dvorcu »Jenny«, je sestra okrajnega glavarja v Voloskem gđ. Pavlina de Scarpa.

Strokovni tečaji za krojače in šivilje. Naprošeni smo opozarjati na naznailo krojaškega strokovnega učilišča v denšnjem listu z opomnjo, da se morajo zgledati v tem tečaju tudi tisti krojači in šivilje, kojim je sl. deželni odbor ustanove podelil. V tečaj za pouk o pri krojevanju ženskih oblačil sprejmejo se pa poleg šivilj tudi druge dame, ki želijo pouka le za lastno uporabo. Ker je vodja tega učilišča g. M. Kunc, kot strok. učitelj v obrtno-pospeševalnem poslovanju c. kr. trg. ministerstva s poučevanjem v drugih mestih držan prirejati doslej običajne vsakomesečne tečaje v Ljubljani, zglase naj se torej vsi, ki želijo vdeležbe, pravočasno pri vodstvu učilišča v Ljubljani, Gospodske ulice št. 7.

Najnovejši Schneiderjev predlog proti židom V včerajšnji seji je poslanec Schneider s tovariši krepko odgovoril na znani predlog proti kongregacijam. Predlagal je namreč, naj vlada predloži načrt zakona, ki naj določa: 1. Vsako ustanovitev sinagogin židovskih občin mora odobriti zakonodavna oblast. Obstoječe občine morajo prositi naknadnega dovoljenja. -- 2. Vsi židje morajo priseči na ustavne in vse druge zakone. Priseči morajo na svinjsko usnje, ker sicer menijo, da niso

dolžni držati prisege. -- 3. Vsi židje in njih občine morajo biti podrejene določbam o političnih društvih. -- 4. Vsem židom in židinjam naj se prepove vsakteri pouk.

Liberalci so z učitelji povsod enaki. Zdi se, da se učiteljem na Češkem pri deželnozborskih volitvah ni bolje godilo, kakor pri nas. Učiteljski list »Posel z Budče« piše o tem: »Mladočehi so kandidirali učitelje le v takih okrajih, o katerih se je vedelo, da so za to stranko izgubljeni. Edini učitelj Fr. Vojš bi bil zmagal v Strakoniceh, toda Mladočehi, da so pokazali svojo svobodomiselnost, postavili so njemu nasproti -- kar je značilno -- nekega liberalno mislečega -- župnika.

Židovske takse za žentev. »Jüdisches Volksblatt«, ki izhaja na Dunaju, priobčuje naslednji inserat: »Israelitischer Bethaus Verein Brigittenau Trauungstaxen. I. Classe Kronen 200.--; II. Classe Kronen 130.--; III. Classe Kronen 80.--; IV. Classe Kronen 40.--! Kaj ko bi se šla tja žentit Korunova Neža z Gorenjskega?

Zarota proti perzijskemu šahu. Iz Teherana se poroča, da so odkrili jako razširjeno zaroto proti življenju perzijskega šaha. Na čelu zarote sta stala dva brata perzijskega šaha, šahov svak in veliki vezir. Šahova brata sta obsojena na dosmrtno pregnanstvo, svaka bodo pretepali toliko časa, da bo povedal imena vseh sokrivcev. Tudi nek šahov poročnik je bil v zaroti. Čani zarote, mej katerimi je mnogo perzijskih odličnikov, bodo ali obglavljeni, ali pa pregnani. Med prebivalstvom v Teheranu vlada velika panika.

Močen potres v Galiciji. V Szcawniku na Galiskem so imeli te dni tako močan potres, da je mnogo oseb potresni sunek vrgel iz postelj. Ure in podobne so padle na tla. Sunek je prišel po noči, zato je med prebivalstvom nastala strahovita zmešnjava. Mnogo ljudij se še sedaj ne upa v hiše.

Historiška londonska cerkev pogorela. Ena najlepših in najstarejših londonskih cerkev, cerkev St. Dunstan v Stepneyu je uničil ogenj.

Velika nesreča z avtomobilom. Iz Madrida se poroča: V bližini Escorial se je prigodila velika nesreča z avtomobilom. Nekemu avtomobilu je odpovedala zavora in avtomobil je zavozil z vso silo v steno neke hiše. Učinek je bil grozen: Od oseb ki so sedele v avtomobilu, bili ste dve takoj mrtvi, dve drugi osebi pa ste bili težko ranjeni.

Železniška zveza med Petrogradom in New-Yorkom. V Severni Ameriki je prišel v razpravo projekt, po katerem bi se železniški tir raztegnil preko Beringove črte, v kateri leže trije Diomedovi otoki. Amerikanski inženirji mislijo, da bi zgradba železniškega mostu preko te morske črte, ki je globoka 40 do 80 metrov, pri sedanjem stanu tehnike ne napravljala nepremagljivih zaprek, vender menijo, da bi bil tak most čisto v nevarnosti vsled ledenih gora, zato pa predlagajo, naj se pod Beringovo morskno ožino napravi železniški tunel. Neka železniška družba je že prevzela zgradbo železnice od Alaske do Beringove morske ožine.

Dvakratni samomor. Predvčerajšnjim je moral brzovlak, ki vozi iz Budimpešte na Dunaj, nakrat na odprti progi obstati. Neki popotnik okoli 40 let star, čedne zunanosti, se je ustrelil. Prejse je tako pri vezal na železniški voz, da je moral po strelu pasti pod kolesa. Pod kolesi je bil samomorilec tako strahovito razmesarjen, da nihče ne more spoznati, kdo je.

Musolinovi pomagači. Da je laški ropar Musolino mogel vlasti toliko časa vleči za nos, je v prvi vrsti zasluga onih ljudij, ki so roparju šli na roko. Sedaj je v Santo Stefano in Africo aretovanih 208 oseb, mej njimi tudi župan, ker so Musolina na razne načine podpirali.

Znamenje za oženjene može. V New-Yerseyu dobe v kratkem predlog, naj se sestavi zakon, ki bode prisilil oženjene može nositi splošno vidna znamenja svojega zakonskega stanu.

Od raznih strani. Dr. Lueger je včeraj dopolnil 57. leto svojega življenja. -- 200letnica klavirja se praznuje letos. -- Ozdravljenje raka. Iz Berlina se poroča: Medicinski svetnik prof. Loeffler v Greisswaldu je iznašel malaria serum, ki ozdravi baje bolne na raku. Vest vzbuja silno senzacijo. -- Največji globljak imajo v Los Angeles v Kaliforniji. V tem globljaku ima prostora 14.000 globlov. Za nadzorstvo globlov je nastavljenih 35 nadzornikov. -- Dirko z avtomobili se namerava prihodnje leto meseca julija prirediti mej Parizom in Dunajem. -- Vlaka trčila sta v bližini Budimpešte in sicer se je osební vlak zadel v tovorni vlak. Oba strojevodja sta težko ranjena. Nekaj vozov s potovalci se je zvrnilo preko nasipa. -- Nesreča na dunajski cestni železnici. Včeraj je na St. Marx Meidling cesti

bil povožen nek voz, naložen z ledom, od dunajske lokalne železnice. Železniški stroj je skočil s tira. Konji in voznik so prišli pod kolesa. Voznik je vsled dobljenih poškodb že umrl. -- Zdravje grofa Tolstega: Iz Petrograda poročajo, da je ruski pisatelj grof Lev Nikolajevič Tolstoj zopet obolel in da mora ležati v postelji. -- Štrajk čevljarjev. Iz Nancyja se poroča: Sindikat čevljarških pomočnikov je sklenil na zborovanju, da nastopijo splošni štrajk v vseh delavnicah v Nancy. -- Na grada 20.000 lir noče izplačati italijanska vlada orožnikom ki so prišli znanega briganta Musolina, baje radi tega, ker so -- orožniki. Ker pa vlada mej njimi velika nevolja, pravi vlada, da jih bo odškodovala na -- drug način. Če bo res?

Sejmi po Slovenskem od 28. oktobra do 2. novembra. Na Kranjskem: 28. v Premu, pri Sv. Križu, v Vipavi, Ložu, Mokronogu, Poljanah, Radoljici, na Skarjučini, Žužemberku in Čenčjicah; 29. v Crnomlju; 30. v Zalogu; 2. v Zagorju ob Savi, na Jesenicah, na Mirni in v Cirknici. -- Na slov. Štajerskem: 28. v St. Juriju ob j. žel., Bistrici, Strasu in Gornjem Gradu. -- Na Koroškem: 28. v Celovcu, Frežah, Kaplji, St. Lenartu, Smohorju in Saksenbergu. -- Na Primorskem: 28. v Tolminu, Palmi in Nabrežini; 31. v Gorici; 2. v Hrpeljah; Glemoni, Trstu, Drenčini in Sežani.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: mesto venca na krsto J. Aleševcu g. Gr. Malovrh, župnik v St. Vidu nad Ljubljano 5 K.

G. M. Saje, župnik v Stangi 5 K. Neimenovan iz Stranj 10 K. G. A. Kukelj, župnik v Senčurji 10 K. G. F. Sparovic, kaplan v Spodnji Idriji 16 K. G. A. Abram, kapelan v Skocijanu 20 K. G. Seigerschmid, župnik v Lescah 10 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 26. okt. V čeških poslaniških krogih se govori, da je Rezek izjavil češkemu klubu, da mora izstopiti iz ministerstva, ako se da klub voditi od radikalcev. Rezekovo stališče se je omajalo že v prvi seji češkega kluba, v kateri se je izrekla nezaupnica Körberjevi vladi. Od prve seje Rezek ni več prišel v češki klub.

Dunaj, 26. okt. Körber gre danes iz Budimpešte v Gedeljev. Odtod se vrne k Szellu, da se posvetujeta. Cesarju bo poročal o razmerah v državni zbornici.

Dunaj, 26. okt. Poslanec Pogačnik včeraj ni govoril k proračunski razpravi, ker »Slov. centrum« ni bil udeležen pri mešetarenju med Körberjem in med strankami. Na vrsti so bili nujni predlogi, ki bi se bili morali obravnavati, a vsi, razen 2 soc., so se umaknili, in predsednik je pozval Pogačnika, naj prvi govori k proračunu, da bi dr. Körber mogel takoj v Gedeljevu cesarju poročati, da se je začela proračunska razprava. O tem bi bilo treba že prej obvestiti Pogačnika, in on je prav storil, da se ni odzval, posebno še za to, ker je bil »Slovanski centrum« sklenil zaradi stališča, ki ga zavzema vlada pri nas, da ne bo delal vladi nikakih uslug. Zahtevala se je od Pogačnika kratka izjava, katere pa ni hotel podati, ker hoče k proračunu obširno govoriti.

Dunaj, 26. okt. Pri današnjem petdesetletnem jubileju centralnega zavoda za meteorologijo je cesar odlikoval z redovi razne za to stroko služne osebe. G. Karolu Šavniku se je izrekel izraz zadovoljstva.

Praga, 26. okt. Češki listi poročajo, da ni vladno stališče omajano le zaradi parlamentarnih težav, ampak tudi zaradi vzrokov, ki so v kabinetu samem. H krizi člega kabineta je pristopila še posebno kriza Rezekova.

Praga, 26. oktobra. »Politik« poroča o včerajšnjih pogovorih med Černem in Freslom (češka narodna socijalista) ter med Vetterjem in Rezkom o usaknjenju njiju nujnega predloga, da sta Černy in Fresl obljubila umakniti svoj predlog samo pod tem pogojem, da se v zbornici nastavi česki steno-grafi in se češki govori sprejmejo v za-

pisnik. Ko Vetter tega pogoja ni sprejel, so se pogajanja prekinila.

Reka, 26. okt. Erazem Barčič bode kandidiral v hrvaški sabor v bakarskem kotaru.

Rim, 26. okt. »Patria« pravi, da je Vatikan pričel pogajanja za ustanovitev diplomatskega zastopstva v Pekinu.

Petrograd, 26. okt. Carska obitelj povrne se sem 17. novembra.

Novi Jork, 26. oktobra. V Exkline v državi Iowa je skočil vlak s tira. 36 oseb je težko ranjenih, 14 oseb je mrtvih.

Washington, 26. oktobra. Novi avstroogerski poslanik pl. Callenberg je nastopil svoje mesto.

London, 26. okt. Petrogradski dopisnik »Times« javlja, da se je ponesrečil poskus burskega voditelja Van de Hoeven, da bi pridobil rusko vlado za intervencijo in bi se spravila burska zadeva pred mirovno sodišče v Haagu.

Bruselj, 26. okt. Dewet je zdrav in čil. Tako se glase vesti iz burskih krogov.

Umrli so:

23. oktobra. Josip Kump, narednikov sin, 2 leti, Dolenjska cesta 2, črvesni katar. -- Angela Kobilca, vrtnarjeva hči, 3 mesece, catarrh. gastrointest. bronchitis.

25. novembra. Karol Altman, prokurist, 57 let, Slomškove ulice 6, vitium cordis.

V hiralnici:

24. oktobra. Ivan Heršič, notar, 78 let, fractura femoris sinistri, marasmus.

V bolnišnici:

21. oktobra. Matevž Ratič, gostac, 78 let, emphysem pulm.

22. oktobra. Josip Kosanec, stolar, 50 let, paraisis cordis, malaria.

Zitne cene

dné 25. oktobra 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-20 do 8-21
" pomlad 1902	8-53 " 8-54
Rž za jesen	7-25 " 7-26
" pomlad 1902	7-05 " 7-06
Koruza za oktober	5-13 " 5-14
" maj-junij 1902	5-90 " 5-91
Oves za jesen	7-21 " 7-22
" pomlad 1902	7-53 " 7-54

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 8-07 do 8-08
" april 1902	8-34 " 8-35
Rž za oktober	7-13 " 7-13
" april 1902	7-15 " 7-16
Oves za oktober	6-91 " 6-92
" april 1902	7-20 " 7-21
Koruza za oktober	5-21 " 5-22
" maj 1902	5-09 " 5-10

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8-15 do 8-79
" južne žel.	8-30 " 8-70
Rž	7-25 " 7-45
Ječmen	7-20 " 8-60
" ob Tisi	6-75 " 7-75
Koruza ogerska	5-60 " 5-70
Činkvant	6-80 " 7-20
Oves srednji	7-20 " 7-40
Fizol	7-75 " 10-75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrevi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
25. 9. zvez.	736'7	8'4	sr. zah.	oblač.	
7. jutir.	736'1	7'5	sr. svzh.	pol. oblac.	0'0
26. 2. popol.	736'7	9'3	"	oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 9'3, normale: 8'7

Na prodaj je 1033 (1-1)

posestvo

v Mošnjah na Gorenjskem št. 16, ki obsega 2 orala njiv, 4 orala travnikov, 2 orala sadnega vrta, dosti gozda, pa hiša in hlev. Vse v dobrem stanu. Cena 3900 gld. -- Naslov: Št. 16 v Mošnjah, pošta Radoljica.

Venček Mariji.

Napevi za Marijino družbo, zložil P. Angelik Hribar. Partitura 1 K, vsak glas 20 h, po pošti 10 h več. Dobiva se v samostanu oo. frančiškanov v Ljubljani. 1027 1 1

Hiša na prodaj.

V Škofji Loki, blizu cerkve se prodaja hiša, pri pravna za kako obrt ali za kacega penjonista. -- Več pové uprav. »Sloven«

15 Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. pošne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno. **21** 833 (9)

Živila MAGGI so najboljša.

Največ e vrednosti za vsako družino.

Maggi za zabelo
daje juham, omaki, sočivju itd.
nenavaden, čvrst, prijeten okus.
Zadostuje malo kapelj.
Steklenica od 50 h. višje.

Juhe v tabletih.
Tablet za 2 porčiji 15 h.
Magijeve juhe v tabletih omo-
gajo čisto urno, samo s prilivanjem
vode, napraviti krepko, lahko pre-
pavljivo in zdravo juho.
19 različnih vrst.

Consommé- in Bouillon-škatlice.
1 Consommé-škatlica za 2 porčiji
najfinejše močne juhe 20 h.
1 Bouillon-škatlica za 2 porčiji
močne mesne juhe 15 h.
Se takoj napravi z vrelo vodo brez dru-
zega dostavka. 904 2

Jeden poskus boli prepriča, kakor vsaka reklama.
Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
zgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva
železniških uradnikov. 7 73

Naročila
na 963 5-5

srno razkosano
sprejema in po nizki ceni izvršuje
Rudolf Petrič,
špecerijarska trgovina v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 6,
nasproti križevniški cerkvi.

Duhovski poslovnik,
ali navod za razno uradno poslovanje v
duhovništvu in za oskrbovanje cer-
kvenega in nadarbiškega premoženja. — Z
raznimi obzori in stvarimi kazalom. — Skladil
Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.
Brošura izvod knjige stane v „Kataloški
Bukvarji“ v Ljubljani 4 krome. Ido v zvez-
bi 30 k. ali celopisna 5 K 20 h. Po pošti 30 h. več.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Naznanjam, da imam v zalogi
vedno frišno in trpežno blago
vsake vrste za častite gospode
duhovnike.

JAKOB MIKOLIČ,
— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

— priporoča se preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno
talarje, površnike itd. —
po najkusejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko
spadajoče delo natančno po meri.
Priporočam se preč. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenje-
nimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako
naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.
Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno
krojaško delavnico,
v kateri delajo najboljšje delavske moči; zato se jamči za elegantno,
lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka
v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

Tudi slav. p. n. občinstvu na-
znanjam, da imam v zalogi vsake
vrste moderne štofe ter tudi napre-
močljiv tirolski loden za haveloke.
Tudi imam narejene haveloke
vsake velikosti za gospode in dečke
po nizki ceni.
Dijakom znižane cene!

K. SEZONI

K. SEZONI

priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev** itd.,
vseh pripadajočih **rekvizitov in municije**, posebno pa opozarjam na 723 20-14

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljše priporočajo. —
Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter
izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.
Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

„ANDROPOGON“
(Iznajditelj **P. Herrmann, Zgornja Poljskava**)
je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča **sredstvo za rast**
las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena-
vadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina,
ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.
Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted-
nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo
zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.
Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krome.**
Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.
Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu 770 (13)
Vaso Petričič-u.
V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr in U. pl. Trnkóczy** v
Ljubljani, **A. Rant v Kranji**, in lekarna „Pri angelju“
v Novem mestu.
Preprodajalci popust.

St. 35.797. 1000 3-2

Razglas

stavodolžnim mladeničem.

Mestni magistrat ljubljanski gledé rednega nab. ra leta 1902 nastopno razglašja:

- Vsi v Ljubljani stanujoči leta 1879, 1880 in 1881 rojeni mladeniči** imajo se, negledé na njih rojstni in pristojni kraj,
- tekem meseca novembra 1901**
- pri podpisnem uradu k zabeleži zglasiti.
- Mladeniči, ki nimajo domovinstva v Ljubljani, naj prinesó s seboj dokazila o sta-
rosti in pristojnosti.
- Začasno odsotne ali bolne mladeniče smejo zglasiti stariši, varuhi ali drugi po-
oblaščenci.
- Oni, ki si hočejo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih
olajšav, morajo po predpisu opremljene prošnje vložiti meseca **januarija ali febru-
varija 1902** pri podpisnem mestnem magistratu **najkasneje pa na dan glavnega
nabora** pri naborni komisiji.
- Onim, ki želé, da se jim dovoli stava zunaj domačega nabornega okraja, je o
priliki zglasitve vložiti **opremljene prošnje**, ter se ob enem lahko oglašé in izkažejo
pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjene olajšave.
- Sinovi aktivnih vojaških oseb in oni mladeniči, ki so namesčeni pri vojni upravi
(vojni mornarici) in so še stavodolžni, se morajo ravnotako zglasiti.
- Kdor prezre dolžnost zglasitve**, in v obče iz vojnega zakona izvirajoče
dolžnosti, se ne more opravičevati z nevednostjo o dolžnostih, katere mu nalaga vojni
zakon.

Stavljenci, ki opusté zglasitev, ne da bi jih bila zadržala kaka nepremagljiva ovira,
so krivi prestopka in se kaznujejo **z globo 10—200 K** ali s temu primernim zaporom.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.
dné 11. oktobra 1901.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,
v Knezovi hiši,
obrestuje hranilne vloge po 1098 40-36

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan
od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnege hranilničnega urada št. 828.406,
Telefon šte. 57.

IGNACIJ ČAMERNIK,
kamnosek v LJUBLJANI,
Komenskega ulice št. 28,

se priporoča prečastiti duhovščini in slavn. občinstvu v vsa v **kamnoseški**
obrt vštetajoča se dela, bodisi **umetna cerkvena ali stavbinsko-**
strokovnjaška — Največja zaloga najrazličnejših

nagrobnihih spomenikov

iz vseh vrst marmorjev, katere prodaja po izredno nizki ceni.
Opozarja tudi, da so le edino pri njem kupljeni **grobnj okviri**
trpežni proti vplivu vremena, za kar jamči. 893 6-6

Denarni promet do 30. sept. 1901:
K 17.006.531-88.

Stanje vlog dne 30. sept. 1901:
K 7.263.956 34.

Ljudska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo
v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadstr.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li
njen zadružnik ali ne, in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, ker plačuje rentni
davek iz svojega.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do
1. ure.

1034 1

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte td

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih
ozirati na domačo tvrdo ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bude hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 52-22

Ana Hofbauer,

imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Domača umetna steklarija

Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9,
poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s
svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjsko dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinejšega.

Št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana
tvrdba za stavbeno in umetno steklarstvo
AVGUST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in
lepem soglasju s gotiko arhitekturo, izvršila
prav pohvalno steklarska dela v novi župni in
dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotičnih oblikah,
slikanih umetno na steklo v okusnih okrasih,
strogo po gotičnih pravilih, v barvah nežno-svitlih
in ne vpijajočih — svedoči jasno, da smo vdobili
Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki
spretnega, domačega umetnika, kateremu s
mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo,
se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola
prav zmjerne. Priporoča se kar najtopleje vsem,
posebno pa onim cerkvenim predstojnikom,
kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa
bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji

dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,

župnik in dekan.

Cene jako nizke.

Okvirja tudi slike in podobe; prenavlja
in popravlja stare predmete.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno
zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga.

737 52 13

Franja Meršol

v Ljubljani, Mesni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter
raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.
Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Predtiskarija.

Pozor! Pozor! Pozor!

Tisek črk na trakove v zlatu, aluminiju itd.

je vse kaj drugega kot prilepljene papirne črke, katere dostikrat že med potjo do poko-
pališča odleté, in ne stane dosti več od papirnatih črk

V vročem tisku se črke svetijo, da je veselje in so trpežne dolgo vrsto let. Velikost
črk je različna, kakor napis in trak zahtevata, do 86 mm visokine.

Izdeluje in pojasnila daje knjigoveznica

1017 4-3

Ivan Bonač-a v Ljubljani.

Ugodna prilika!

Posestniki grajščine Cušperg bodo

dné 31. t. m. ob 3. uri popoldne

grad Cušperg

kateri je oddaljen 3 minute hodá od postaje enakega
imena dolenske železnice, za poletno stanovanje zelo
prikladen, z ali brez postranskih poslopij

prodali

po zelo ugodnih plačilnih pogojih na

prostovoljni dražbi.

Pri gradu je tudi lep park, sadni vrt in lepe
senožeti, katere se morejo tudi dobiti.

V bližini je tudi velik gozd, za lovce zelo
prikladen.

Eventualno se prodá tam za sedem sob
parkef.

1030 3-1

Dunajska borza.

Dne 25. oktobra.

zupa državni dolg v banki	98 30
kupni državni dolg v srebru	96 15
avstrijska zlata renta 4%	118 80
avstrijska krona renta 4% 200 kron	96 60
avstrijska krona renta 4% 200	118 60
avstrijska krona renta 4% 200	92 75
avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1620 —
srednje delnice, 160 gld.	617 19
London vista	238 97
pariški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117 27

20 mark	23 46
20 frankov (napoleonov)	19 03
italijanski bankovci	92 40
C. kr. cekini	11 31

Dne 25. oktobra.

3-2% državne srečke 1. 1864, 250 gld.	190 50
5% državne srečke 1. 1860, 100 gld.	170 —
Državne srečke 1. 1864, 100 gld.	216 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95 10
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 75
Dunavske vravnjavne srečke 5%	263 —

Dunavske vravnjavne posojilo 1. 1878	106 —
Zastavna pisna av. osr. zem.-kred. banke 4%	94 35
Priporočne obveznice državne železnice	427 —
južne železnice 3%	314 —
južne železnice 5%	116 75
dolenjskih železnice 4%	— —
Kreditne srečke, 100 gld.	401 50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	500 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	48 —
Ogerskega	23 50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	15 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	55 —

Selmove srečke, 40 gld.	236 —
St. Genois srečke, 40 gld.	265 —
Waldsteinske srečke, 80 gld.	402 —
Ljubljanske srečke	23 50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	261 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st.	5520 —
Akcije tržaskoga Lloydja, 500 gld.	798 —
Akcije južne železnice, 200 gld. st.	66 —
Splošna avstrijska stavbinska družba	14 —
Montanska družba avstr. plan.	345 50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	411 —
Papirnih rubljev 100	253 25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri tveganjih, pri iztekanju
najmanjšega dobitka. Promete za vsako tveganje.
Kulturno izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarca,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocaj
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.